

# Leishmanios - djurägare

## Förekomst och smitta

Sandmyggor (fjärilsmyggor, sandflies) finns i områden i Europas södra delar. Dessa myggor sprider leishmanios, en allvarlig parasitsjukdom, till hund och människa. Smittan är utbredd i Medelhavsområdet och Portugal och är i vissa regioner mycket vanlig. Leishmanios förekommer inte normalt i Sverige men har på senare år diagnostiserats hos flera hundar. De flesta har varit importerade hittehundar, men infektionen har påvisats även hos andra hundar som vistats i Sydeuropeiska länder.

I de allra flesta fall krävs det ett stick från en infekterad sandmygga för att en hund eller människa skall kunna smittas. Eftersom sandmyggor inte finns i Sverige är risken för inhemsk smittspridning från en infekterad hund till andra hundar eller till människor i normala fall mycket liten. Misstänkta fall av smitta via blod, utan att myggor varit inblandade finns dock rapporterat hos människor i utlandet. Försiktighetsåtgärder kan därför vara aktuella, speciellt i de fall en infekterad hund handhas av en människa med nedsatt immunförsvar. För rådgivning kontaktas smittskyddsläkare.

Information om infektionssjukdomar hos människa hittar du på Smittskyddsinstitutets hemsida.

## Symtom

Leishmanios hos hund leder nästan alltid till allvarlig systemsjukdom och död. Infektionen kräver som regel upprepad eller livslång behandling.

En rad olika symtom kan utvecklas, bland annat kraftiga, livshotande blödningar från nos, smärtsamma led- och muskelförändringar och symtom orsakade av lever - och njurskador. Ofta har hundarna också hudförändringar. Symtom från ögon, anemi (brist på röda blodkroppar), avmagring och förlust av muskelmassa är andra exempel på vanliga symtom. Leishmaniainfektionen gör att hundens immunförsvar blir nedsatt och ofta drabbas hunden av ytterligare infektioner, t.ex. bakteriella hudinfektioner.

Leishmaniainfekterade hundar behöver inte uppvisa symtom förrän lång tid (flera månader eller flera år) efter det att de infekterats via ett myggbett. En hund som skall importeras till Sverige kan alltså verka helt frisk vid en besiktning, trots att den bär på en kronisk infektion och kommer att bli sjuk till följd av den infektionen. Tyvärr kan man också misslyckas med att upptäcka infektionen trots att korrekta prover tas.

## Diagnos

Om en svensk hund blir sjuk är det viktigt att tala om för den undersökande veterinären om hunden har varit utomlands och i så fall i vilket land, även om det var för flera år sedan. Det är inte ovanligt att hundar infekterade med leishmania också bär på andra infektioner, t.ex. hjärtmask, det kan alltså vara aktuellt att undersöka hunden för flera olika typer av infektioner.

Leishmaniaparasiten är inte alltid lätt att hitta och i en del fall måste flera prover tas vid olika tillfällen innan man hittar antingen parasiten eller antikroppar mot parasiten, dvs. innan man säkert vet att hunden är infekterad.

I ett **blodprov** kan man leta efter antikroppar mot parasiten. Blodprov används både när hundar visar symtom och när man letar efter infektionen hos till synes friska hundar, t.ex. i samband med en veterinärbesiktning innan en hund skall exporteras till Sverige. Tyvärr hittar man inte alltid antikroppar i ett prov från en infekterad hund. Det beror bland annat på att det kan ta tid innan hunden bildar antikroppar. När hundar visar symtom tar veterinären ofta också **vävnadsprover** från t.ex. lymfknutor och hudförändringar för undersökning.

## **Behandling**

Det finns ingen behandling som visats säkert befria infekterade hundar från leishmaniaparasiter. Två typer av preparat används till hund i Europa; ett som injiceras (meglumin antimonat) och ett som ges i form av tabletter (allopurinol). Allopurinol finns i Sverige. Hunden kan också behöva annan behandling, beroende på vilka organ som är skadade och beroende på hur sjuk hunden är. Prognosen varierar och måste bedömas från fall till fall.

## **Förebyggande behandling för resande hundar**

Det finns preparat som har dokumenterad effekt mot sandmyggor. Hör med din veterinär om vad som är lämpligt för din hund. Man kan dock inte räkna med att preparaten skyddar fullständigt mot mygngrepp. Under kvällar och nätter, då myggorna är som mest aktiva, bör hunden därför också skyddas mot mygngrepp med hjälp av myggnät eller genom inomhusvistelse.

## **Mer information**

På SVAs hemsida finns även en informationssida för veterinärer.

Du kan läsa mer om andra förebyggande åtgärder mot olika infektionssjukdomar i dokumentet Att tänka på innan du reser med hund i Europa.

Tala med din behandlande veterinär om du har frågor om din hund. Om din hund är sjuk är det viktigt att du snabbt kontaktar en praktiserande veterinär oavsett vad anledningen till sjukdomen kan tänkas vara. Djursjukhus, djurkliniker och veterinärmottagningar i närheten av där du bor listas bland annat i telefonkatalogen och på flera ställen på internet.

## **Vanliga frågor om leishmanios hos hund**

### **Kan katter också drabbas av leishmanios?**

Ja, det finns sådana fall rapporterade från Medelhavsområdet i Europa, men det är inte alls lika vanligt som hos hund.

### **Jag har hört att hundar som är infekterade med leishmania oftast inte blir sjuka alls, utan att infektionen som regel är ofarlig. Är det sant?**

Nej. Leishmanios hos hund leder nästan alltid till allvarlig systemsjukdom och död. Infektionen kräver som regel upprepad eller livslång behandling. Det finns ingen behandling som visats säkert befria infekterade hundar från leishmaniaparasiter.

### **Kan människor smittas och bli sjuka av en hund som är infekterad med leishmanios?**

I de allra flesta fall krävs det ett stick från en infekterad sandmygga för att en hund eller människa skall kunna smittas. Eftersom sandmyggor inte finns i Sverige är risken för **inhemsk** smittspridning från en infekterad hund till andra hundar eller till människor i normala fall mycket liten! Misstänkta fall av smitta via blod, utan att myggor varit inblandade, finns dock rapporterat hos människor i utlandet. Vissa försiktighetsåtgärder kan därför vara aktuella även i Sverige, framförallt i de fall en infekterad hund ägs av en människa med nedsatt immunförsvar. För rådgivning kontaktas smittskyddsläkare.

### **Kan en hund som levt utomlands men verkar frisk ändå utveckla symtom på leishmanios efter att ha levt i Sverige en tid?**

Ja. Leishmaniainficerade hundar behöver inte uppvisa symtom förrän lång tid (flera månader eller flera år) efter det att de infekterats via ett myggbett. En hund som skall importeras till Sverige kan alltså verka helt frisk vid en besiktning trots att den bär på en kronisk infektion och kommer att bli sjuk till följd av den infektionen. Tyvärr kan man också misslyckas med att upptäcka infektionen trots att korrekta prover tas.

### **Jag skall köpa en hund från Sydeuropa, är det något mer än leishmanios jag bör tänka på?**

På Jordbruksverkets hemsida kan du läsa om gällande införselregler. Det är mycket viktigt att dessa följs! Införselreglerna skyddar dock inte hunden mot att bli smittad med en rad andra, för hunden ofta allvarliga sjukdomar. Du kan läsa mer om några sådana infektioner i dokumentet Att tänka på i samband med köp av hund från Europa.

### **Jag skall ut och resa med min hund i Europa, vad bör jag tänka på för att minska risken för att min hund utsätts för onödig smitta?**

På Jordbruksverkets hemsida kan du läsa om gällande införselregler. Det är **mycket** viktigt att dessa följs! Införselreglerna skyddar dock inte hunden mot att bli smittad med en rad andra, för hunden ofta allvarliga sjukdomar. Du kan läsa mer på SVAs hemsida i dokumentet Att tänka på innan du reser med hund i Europa.

Vänd dig till din behandlande veterinär för råd och ordinerings av lämpliga förebyggande läkemedel.

Du kan läsa mer om leishmanios hos människa på Smittskyddsinstitutets hemsida.

[Senast uppdaterad 2011-01-26]